Број 11.

Излази сваки дан осим понедељка и дана иза празника.

Све што се уређивања листа тиче, као дописе, писма, исправке итд., треба слати уредништву.

Телефон: 3-29.

СЛОБОДА

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ ДНЕВНИК

Год. VI.

Претплатна цена:
на 1 недељу К 1·20
„ 1 месец „ 5·—
„ 3 месеца „ 15·—
„ пола год. „ 30·—
„ целу год. „ 60·—
Поједини број 20 п.

Новац, рекламације итд. треба слати на администрацију.

Власник: Српско-буњевачки Агитациони Одбор Социјалдемократске Странке у Угарској.

Недеља, 4. новембра 1918. год.

За уредништво одговоран: Душан Тушановић.
Администрација: Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 21.

Шта би требало.

Нови Сад, 3. нов.

Има људи, који су човеку често и то врло често досадни. Њих на то гони њихова особина, нужда или обавеза према другима.

Али толико досадом бити као што је „ритлија“, „бечлија“ или како га већ зову Ђока Шикопарија, оно је већ претерано, управо дрска досада,

Па зар збиља, у чуду се морамо запитати, шајкаши толико стрпљена имају, да дозволе, да им тај човек толико досађује, да их узнемирује, а нарочито данас, у данашњим тешким и одсудним тренуцима, када се решавају тако крупна и важна, управо судбоносна питања по читав наш народ.

Данас, када цео српски народ треба да буде у чврстој вези, да дише једним дахом; пошто његова судбина данас баш зависи од његове слоге и груписања, долази он, Шикопарија, да унесе у наш народ раздор и неслогу, која би ископала гроб нашем народном питању.

Данас долази он, са обећањима од угарске владе и бечких му господара, мислећи, да су Шајкаши још данас они, који се дају варати и обмањивати као у прошлости.

Задоцнио је, врло је задоцнио. Да су његови господари знали, да ће слом и капитулација овако, готово рећи преко ноћ наступити, сигурно би га још из раније послали, да мало замути. Случај их је превари, па су и они, а и он заједно с њима задоцнили.

Чуди нас, само једно, а то је, да тај човек има толико дрскости, да сме тако отворено да пљује свету у очи са својим неостварљивим обећањима.

Ми управо не можемо да знамо шта он хоће? Или хоће нове круне за старе штемплове, или пак стари образ Шајкаша да однесе на пештанску нову пијацу; која би ту робу у данашње време врло добро платила, тако да би „ритски бечлија“ могао мирне душе по Пешти шампањизирати, као што је то некад у своје време чинио захваљујући штемпловима и наивности Шајкаша.

Та и мало дете, које иоле уме да мисли, може прозрети намеру његову, када се и сам издао, да је дошао из Беча, да у данашње време тражи Шајкашима рит и покреће ритско питање.

Свакако у Бечу није добро нахрањен, или је изгладнео у гладноме Бечу, па сад дође да поједе Шајкашке образе.

Штета је, да троши човек речи и мастило за таквог обичног варалицу, који је на рачун свог народа луњо се по Пешти и Бечу не радећи ништа.

Али његов најновији трик у Жабљу, о коме ћемо проговорити опширније, када стекнемо поуздане информације, гони нас, да не ћутимо, већ да изнесемо своје мишљење.

Њега би требало као и сваког другог обичног варалицу затворити, и по делу обмане и заваравања казнити.

Тамо би он могао мирно сневати о сјајној прошлости својој, па чак и о томе, како по цену обећаног рита, шајкашке образе носи пред ноге угарске владе, разуме се, уз напред већ утврђену цену.

Да ником не би досађивао, требало би га затворити, и то што пре, да куга не трује свет!

Лажи мађарских листова

Не чудимо се, да су мађарски листови за време трајања рата и прошлога режима, онако очевидно и отворено лагали; али нас може и треба да зачуди, да се мађарски листови и дан данас служе лажима и неистинама.

„Што је дикла навикла“, рекао би наш народ. Мађарским листовима, односно њиховим уредницима, лаж и обмањивање својих читалаца, та мана, или како да назовемо, просто је уређена, у крви њиховој, па не могу другојаче.

Знамо врло добро, какве су извештаје за време рата доносили. А знамо шта су и сада у најновије доба писали о српској војсци. Да иста не постоји и да је нема. Па када се осведочише, да је има и да се налази у добром стању и да је иста већ у Суботици, Баји, Печују, Вршцу, Темишвару и другим већим местима, у болу своме јаукнуше: Српска војска мора за 24 часа напустити територију старе Угарске; пошто је тако утврђено, али не на меродавном месту, већ у њиховим усијаним и пијаним главама. Дабогме, да сада прође и 3—4 пута по 24 часа а спрска војска још свакодневно знатно пристиже, да запоседне већ означену демаркациону линију, коју смо у једном од прошиих бројева изнели.

На основу њихових лажних извештаја, у неким местима се десише и сукоби, који просуше и крв јадног и измученог нашег народа. А знамо врло добро, да су ти исти гласови и у Новоме Саду и наше иноверне суграђане били заталасали и духове узнемирили; но долазак дунавске дивизије, уверио их је о лажи и неистинитости њихових листова — па и умирио.

Могли би стотинама примера изнети, и уверити свет, како ниско, како подло, како дрско лажу и обмањују свој народ; што може да шкоди само народу, који они заводе и обмањују.

У чијим је рукама мађарска штампа и ко води главну реч у јавности мађарској, то свако зна, да су они, који поштења никад нису имали, немају и неће га имати. У њих чистог родољубља, национализма и интернационализма нема, није било и неће бити. Њима је „кшефт“ светиња, којој они пале свеће и клањају.

А где „кшефт“ господари, ту истини и поштењу места нема.

Преговори мађарске владе са румунским народним већем.

Арад, 1. нов.

На челу са Оскаром Јасијем стигла је у Арад једна мађарска делегација са задаћом, да преговара са румунским народним већем. Чланови мађарске делегације су осим Јасија још и следећи: Дезидер Абрахам, Дезидер Бокањи, др. Иштван Апати, др. Бодог Шомло и др. Шандор Винце. Са румунске стране су делегирани чланови румунског народног већа: Владислав Голдиш, Александар Вајда, Аурел Влад, Стеван Поп-Чичо, Аурел Лазар и три социјалисте: Флујераш, Жуманка и Грапини.

Румунско народно веће је израдило један меморандум, који ће бити предмет ових преговора. Румунско народно веће хоће да узме административну управу у своје руке, пошто мађарске управне власти нису у стању да обезбеде јавни поредак и поступају безобзирно према румунским сељацима.

Проносе се гласови, да румунско народно веће није једнодушно у том питању. Једни хоће, да румунско народно веће сасвим једноставно узме управну власт у своје руке, други део међутим желео би да сачека решење светске мировне конференције и хтео би се уверити, да ли су мађарске власти заиста непријатељски расположене према румунском народу, као да се то кроз толико столећа није довољно констатовало.

Преговори се воде у жупанијској кући у Араду.

Пре отварања конференције изјавио је Владислав Голдиш дописнику будимпештанскога листа „Az Est“ следеће:

„Сада се неће одлучивати

томе, да ли ће се Ердељ отцепити од Мађарске. Колико и докле ће преговори трајати, то је немогуће знати. Могуће је, да ћемо се за по сата споразумети, а могуће је тек након неколико дана. *Начело народног самоодређења захтева од нас, да ми управу над нашим крајевима већ сада узмемо у своје руке а не да чекамо одлуку мировног светског конгреса.“*

Након отварања конференције устаје Владислав Голдиш и протествује противу тога, да на конференцији осим делегата мађарске владе присуствују и странци, као што су чланови ердељског мађарског народног већа и посланик Емил Најгеборен у име саског народног већа. На ово је министар Јаси морао одговорити, да ће само делегати мађарске владе учествовати на преговорима, остали само као публика могу присутни бити, на то је и швапско народно веће, које је у предсобљу чекало, изразило жељу, да би и они хтели као слушаоци присуствовати преговорима. Њиховој је жељи удовољено и дозвољено им је, да и њихов један члан може присуствовати саветовању.

За овим је Стеван Поп-Чичо прочитао румунску декларацију у којој захтевају, да преузму владу не само над целокупним Ердељом, него и над другим жупанијама, у којима Румуни живе. Те би жупаније биле; **Торонталска, Тамишка,** *Сатмарска, Марамарошка, Бистрицко-Насодска, Солнок-Добока, Силађска, Клушка, Марош-Торданска, Торда-Арањошка, Алшофехерска, Малокукулска, Великокукулска, Хуњадска, Сибињска, Брашовска, Фогарашка, Тројегрдска, Удварохељска, Чикска, затим делови Бекешке, Чанадске и Угочке жупаније.*

Наглашавају, да захтевају потпуну империју, *дакле, не само административну власт, него и војну власт,* Дакле, у потпуном смислу речи, захтевају сопствену своју владавину. У том случају основала би се румунска народна влада са седиштем у Сибињу, одакле би управљала и владала целом овом горенаведеном територијом.

На ово је одговорио министар Јаси. Он је рекао. да румунски захтеви не значе ни мање ни више, него да би од сада мађарска мањина била потиштена и тако би се свакодневно догађали судари. По његовом схватању, Вилсонова начела о самоодређењу народа не траже националну владавину, пошто би то значило победу националистичких идеја. (Гле, гле. господина министра! Дакле, самоодређење народа треба по његовом схватању да одржи Мађаре у власти са том разликом само, што је та власт досада била осталим народима натурена силом, а сада треба да се народи својевољно „самоопределе“ за ту власт! Лепа логика!)

Након Јасијевог говора су преговори прекинути и по свој прилици неће се продужити пре, но што из Беча не дође најбољи познавалац румунске народне политике, Јулије Мању, у коме народ највише поверења има.

Ж.

*

Најновији телеграми говоре, да се преговори ови прекинуше, те је очекивати, да ће румунска војска сада окупирати све оне крајеве, које Румуни траже за себе, да би се тако најбоље осигурали.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Карло Хабсбуршки се одрекао угарског престола.

Једна повећа депутација мађарског највишег свештенства и магната је била отпутовала у Екартсау, где се налази краљ Карло са породицом и поднела му је на потпис један акт, којим се краљ Карло одриче краљевског престола у Угарској а у име свију осталих Хабсбурговаца изјављује, да немају никаква права на наслеђе круне св. Стевана. Карло Хабсбуршки је то учинио, јер и тако му је свеједно, пошто га нико више неће.

Сви немачки владари одступају.

Регент је у име анхалтског херцега Ернста Јоахима захвалио на престолу; владар херцештва Липе, херцег Леополд IV. такође је одступио.

Примирје још није потписано.

Уговор о примирју Мађарске и аитане још није потписан. Истина, мађарски министар Линдер је још прошле недеље отпутовао у Београд, да се уговор потпише и узајамно измене, али он из Београда својој влади у Будимпешту јавља, да још до данас он то није био у стању да испослује, пошто не може да нађе генерала д' Епереа, главног заповедника савезничке војске на Балкану.

У Београду су му казали, да је генерал д' Епере отишао у Солун и не знају када ће се натраг вратити. На то је Линдер телеграфирао у Солун, јављајући, да је мађарска делегација стигла у Београд, да потпише услове о примирју, али на тај свој телеграм није Линдер добио још никакав одговор из Солуна.

Па нека стрпљиво причека господин мађарски министар у Београду још два три дана, па ће и одговор добити а и потписане услове. Два три дана ваљда ће тек моћи чекати!

Бивши гувернер Далмације ухапшен.

Из Љубљане јављају, да је онде задржан и по наредби југославенске владе ухапшен гроф Атемс. бивши гувернер Далмације. Он је дошао из Задра и хтео је преко Љубљане да утекне. Отправили су га у Загреб а противу њега спровешће се истрага.

Душан Поповић.

Из Штокхолма телеграфирају, да је српски члан делегације за спремање интернационалног конгреса у Штокхолму, друг Душан Поповић, у Лондону умро.

Ми ћемо о другу Душану Поповићу у једном од наредних бројева „Слободе“ рећи коју опширније. Он је био један од првих вођа социјалне демократије у Србији.

Кламансоово славље.

Из Париза јављају, да је Кламансо у сенату био бурно и одушевљено поздрављен. Једногласно је примљен предлог посланика Ратјеа, да се даде израдити попрсје Кламансоа и њиме украси сала, у којој сенат одржава своје седнице.

Европски рат

IV.

Изненадни гост.

Руси се повлачили а аустро-угарске трупе полако наступале за њима.

Јесења киша сипи. Студен, управо зима, доста осетно се осећала. Пред вече се Руси зауставили у већ унапред изграђеним положајима. Даље се није могло.

Добисмо наређење да сваки за себе ископа заклониште.

Сутра дан, та посебна заклоништа морали смо шанцом спојити. Копало се готово целу ноћ. Поред овога још сваки је своје заклониште проширио и над исто поставио шатор, да се колико толико осигура од кише, која је с времена на време час јаче, час слабије сипила.

Пред вече одем под један шатор, где се неколико ратних другова згурило и крај парчета свећице густирају — шта? — Црвеног, маковог, зеленог или тиквеног — кеца.

Један се љути, други опет задовољно смешка, слажући у гомилу згужвано и полуподеране и прљаве банкноте; трећи густира, руке му дрхћу а у лицу блед, као да му се очитава смртна пресуда.

— Баш је он морао доћи! — узвикну љутито онај што дрхће треснувши карте и опсова неку крупну, а војнику већ уобичајену псовку.

— Опет кец на једанаест! — додаде други и зачкиљи очима.

— Да, он . . . — одговори онај што се љути и одгурну одбројану своту новаца у банк.

Мрак се беше сасвим спустио.

Одједном дотрча један друг и повуче ме за рукав.

Извучем се испод шатора.

— Шта хоћеш? — Упитам га сухопарно.

— Чујеш ли што год?

Напрегох слух и упрех блудећи поглед у мрак. Збиља, од доле допираше неки успорени, тежак бат; бат човека, са већим теретом о себи.

Напрегох боље слух.

Већ сам могао чути дубоко дихање, које притисак терета човеку натерује.

Долазио је у правцу к нами. Ко је? Ко може бити?

Још нисам био на чисто с одговором на постављено само себи питање, а човек са две вреће стропошта се у шанац; но вреће му остадоше у рукама.

То беше Рус.

Видећи нас и оне, који се крај свећице картају, забезекнуто се избечи и упусти обе вреће;

— Ето австријскаја позиција!?

— Као што видиш брате, и позиција и вреће па и ти сад си аустријски — рекох му смешећи се и потапках га по рамену.

Он нам исприча, да је био послат са још неколико другова до провијанта, да донесе следовање на позицију. Но, како је мрак, није хтео да иде са осталима, уверен, да је оно погрешан пут, којим они други одоше, па је неопажен прошао поред наших предстража и дошао на нашу позицију.

Карташи видећи вреће пуне, треснуше карте. Њихова радозналост хтеде да у вреће завири.

У већама беше хлеба, шећера, дувана и чаја.

Настаде пљачка, отимање и грабеж.

Видећи Рус шта она четворица раде, мирно и флегматично рече:

— Бјерите, бјерите! . . . Тоько бјерите! Ја тјепер своју војну докончил.*)

Павле Ташић.

*) Узмите, узмите! Слободно узмите! Ја сам сад мој рат докончао.

Другови, читајте Слободу!

Румуни у Ердељу.

Румунска редовна војска је преко Бекашког, Ојтоског и Телбешког кланца продрла у Ердељ. У свему држе да је ушло у Ердељ отприлике 8 румунских дивизија.

Смрт баварске краљице.

Ноћу 29. октобра је у Берхтесгадну умрла од срчане болести Марија Терезија, баварска краљица.

Нова влада у Немачкој.

Нова немачка влада је поделила послове државне управе на следећи начин: Еберт је преузео унутарње и војничке послове, Хазе спољне и колонијалне, Шајдеман финансијске, Дитман демобилизационе, саобраћајне, судске и хигијенске, Ландсберг журналистичке, уметничке и послове књижевности, Барт социјално-политичке.

Где је управо немачки престолонаследник?

Тако се мора човек питати, јер ономад јављају, да су престолонаследника побуњени немачки војници убили, када је бежао за Холандију, јуче демантирају ту вест и веле, да се немачки престолонаследник налази у Холандији, а данас побијају и једну и другу вест, и веле, да се престолонаследник налази „на фронти међу својим војницима". Но, ни ова вест не може одговарати истини, пошто никакве немачке фронте више не постоји, а војска такође не постоји више, пошто се разишла кућама. Па где се управо налази тај немачки престолонаследник? Реците, кажите, јер ће га и тако наћи, пошто ће га за многа дела његова морати ставити под суд.

Испражњење Печуја.

Пошто су у смислу услова о примирју Мађари дужни да испразне варош Печуј, то јо мађарска влада издала војним властима наредбу, да војнички евакуирају Печуј.

Румуни захтевају испражњење румунских крајева.

Грекул Исопеску, председник румунског народног већа, био је ономад у Бечу и пред бечким новинарским дописницима рекао између осталога и следеће:

— Још није коначно одлучено, да ли да краљевина Румунија својом војском поседне Ердељ и Буковину. Ја не држим то за искључено. Ускоро ћемо и ми имати своју војску, са којом ћемо наша права знати одбранити. Румунско народно веће је признато од влада свију држава. И само мађарско народно веће је признало независност румунског народног већа и румунске војске. Мађари ће ускоро присиљени бити на испражњења оних крајева, на којима Румуни живе. Међутим је у интересу самих Мађара, да они то већ сада добровољно учине, јер су у будућем животу своме у многоме упућени на нашу помоћ и потпору.

Генерални штрајк у Швајцарској.

У Швајцарској већ од неколико дана траје генерални штрајк. Новине већ четири дана како не излазе. Железнички је саобраћај прекинут. Мир и ред истина још нигде није нарушен али је нервозност међу радницима врло велика. Преговори са државним саветом су остали безуспешни, пошто и влада и остале грађанске партије предлоге социјалистичке одбацују. Социјалисте осим неодложног разоружања захтевају још и испуњење следећих захтева својих:

1. Неодвлачно спровађање нових избора на пропорционалној системи.

2. Активно и пасивно право и за женске.

3. Увођење свеопште обавезе рада.

4. Увођење недељног радног времена од 48 сати.

5. Војска се има реорганизовати у праву народну војску.

Одлука ће пасти за који дан. Ако се влада не одважи на спровађање ових захтева, револуција је неизбежна.

Американска демократија

(Свршетак).

У декларацији се затим истиче како су дуга била страдања америчких насеобина, ради чега је наступила потреба да се систем владавине промени. После овога износе се жалбе на краља Ђорђе III., чија владавина није ништа друго до историја угњетавања и кривди, којима се ишло само за тим, да насеобнице потчини особној тиранији, а да би се ово доказало. декларација набраја ова његова дела:

„Он је највише добрим и по опће благостање потребним законима ускраћивао своје одобрење."

„Он је више пута распушто наше парламенте, само за то што су показали одважности да бране права народна од његове узурпације."

„Он је наше судије и по трајању њихове службе и што се тиче њихових плата учинио зависним од своје самоволе."

„Он је установио много нових уреда и поплавио је земље наше чиновницима, који само наш народ муче и гуле."

„Он је и у мирним временима а без одобрења наших сабора, издржавао сталну војску међу нама."

„Он се удружио с другима, т. ј. с посланицима и лордовима енглеским, па одобравајући закључке енглеског парламента, који је за нас био туђи, јер наш устав није признавао, и тако нас је доводио под зависност страног законодавног тела."

„Овај туђи парламенат својим закључцима ишао је за тим, да без наше воље и пристанка намеће нам порезе и војску; да нам укине благодат пороте и гони нас, за тобожње преступе, пред своје судове; да уништи нашу трговину с осталим деловима света; да поруши листине наших слобода и одузме нам наше најбоље законе; да одузме сву снагу нашим земаљским саборима, присвајајући само себи право да за нас кроји и доноси законе."

„Сам краљ одрекао се владања над нама, јер нам је отказао своју заштиту."

„За све време чињених нам неправди, обраћали смо се на њега са најучтивијим речима за заштиту и помоћ; али на наше понављане молбе, он је свагда одговарао с новим повредама. Владар, који својим карактером испољава сва својства тирана, није достојан, да влада над слободним народом."

„Ми смо се обраћали и на енглеску браћу. Од времена на време опомињали смо их, да неприсвајају над нама ,себи моћ законодавну. Али су и они свагда се оглушавали на тај глас племенског сродства и праведности."

„Ради свега горе изложенога, ми заступници држава америчких, окупљени на свеопћем конгресу, позивајући највишег судију земаљског као сведока својих чистих намјера, проглашавамо и свечано и јавно објављујемо, у име достојанства нашег народа, да наше уједињене насеобине јесу и биће правом, слободном и независном државом. Оне се решавају сваке послушности круни британској и кидају сасвим и за свагда све политичке везе с државом Велико-Британском, удружујући се у једну државу, с пуном моћи: да објављује рат, склапа мир, ступа у савезе, склапа трговачке уговоре и врши сва права, која припадају слободним државама".

С горњом декларацијом поставила је Америка темељни камен својој величини. Декларацију је саставио Тома Џеферсон, који је доживио процват и славу своје домовине. Пошто је протекло пуних 50 година он се у дубокој старости, овако изјаснио о декларацији, коју је сачинио:

Тај спис ће свагда остати у свету као огњена светлица и кидаће ланце, у које су незнање и празновера оковале људе. Дај Боже да људи једном увиде да се нису родили са седлима на леђима, да их неколико деспотских јахача по вољи удара и шиба. Човек мора образовати свој разум и усавршити способности, како би постао судиоником самоуправе за коју је рођен".

Светске су државе признале америчку независност али је Енглеска и даље ратовала са својим колонијама, док није била присиљена да борбу прекине и 20. Јануара 1783. јавно и сама призна самосталност државну Северне Америке.

Тако се завршила једна херојска борба у којој је један мали народ од непуна три милијона, својом властитом силом, својом свијешћу, својим јунаштвом и издржљивости извојевао своју независност. *К. М.*

Домаће вести.

У Загребу задржани немачки морнари. У Загреб је ономад стигло 100 немачких морнара. Њима нису дали да даље путују, него су их ставили у притвор. То су они, што су својим подморницама топили и путничке бродове, не дајући да се најпре путници искрцају на сухо. Загрепчани нису могли, а да такове ратнике не изруже на улици.

Како се Саркотић провео у Загребу. Јавили смо, да је злогласни генерал Саркотић, „барон од Ловћена", по наредби југославенске владе задржан у Босанском Броду и спроведен у Загреб. Г. барон, који је као земаљски поглавар ужасно тиранисао и вређао српски народ у Босни и Херцеговини, рђаво се провео у Загребу. Народ га је натерао, да са станице иде пешке у варош и да сам носи два своја кофера. Путем су му људи викали: апцуг!, двапут је ударен кундаком, а неки младићи су му пљунули у лице. Тако пролазе тирани, кад народима гране сунце слободе.

Још један мање. Прока Јовкић, псеудо „Нестор Жучни", пролетерски песник, како смо извештени умро је. О њему ћемо коју више проговорити, када добијемо опширније податке.

Позориште. Данас изађоше летаци следеће садржине:

Прво српско новосадско позориште орфеум Петра Христилића, јавља се п. публици, да су приспели глумци из интернације, образовали позоришну трупу и добили дозволу од Краљ. Срп. Команде места, да могу у Новом Саду давати своје представе. Позориште ће давати своје представе у позоришној сали код Мајера, где се већ чине припреме. Дан представе објавиће се нарочитим објавама.

Ово је радосна појава, коју поздрављамо, а уверење је наше, да ће Нови Сад, односно новосадска српска публика бити она стара, која је сваком датом јој приликом показала, да уме да цени, поштује и потпомаже своје, а нарочито сада после четири и по године, када јој је било ускраћено да чује, види и потпомогне своје.

Наредба. Начелник станице, г. Драгић Павловић је издао следећу наредбу: Поједини несавесни људи пљачкају државне магацине и разносе државне

ствари. Овакав је рад најстрожије забрањен. Објављује се грађанству да ће сваки онај, који буде пљачкао државну имовину, као и онај који буде куповао упљачкане ствари бити одмах затворен и предат ратном суду. — Дужност је сваког грађанина да ако примети да неко краде и прикрива државну имовину ово одмах спречи и извести ма коју ову команду која ће са пљачкашима по ратном закону поступити. — Ово се објављује грађанству ради знања.

НАЈНОВИЈЕ.

Примирје потписано.

Оружно примирје између Мађарске и савезничких држава је јуче потписано.

Чехословачка република.

У четвртак је чехословачка народна скупштина одржала своју прву седницу, на којој је проглашена република. *За председника републике је изабран др. Масарик, а министарпредседник је постао Крамарж, Стефанек је министар војни.* Ова три члана остају претходно у Паризу. Станек је министар јавних послова, Клофач народне обране, Странски трговине, а Шробар, лечник из Ружомберка у Словачкој, постао је министар за народно здравље.

*

Народно Веће је држало своју задњу седницу у среду, на којој је решено, да ће у чехословачкој републици бити 15 централних звања. Закључено је даље, да се у народној скупштини поднесе законски предлог о 8-сатном радном дану. Подпредседник Швела је поднео реферат о законском предлогу, којим се укида племство, ордени и све оне титуле, које нису везане за званично занимање. Ови су предлози подастрти народној скупштини на њезиној седници од четвртка и ова их је упутила појединим одборима. Наредне седнице народне скупштине изрећи ће укидање фидејкомиса и експроприацију великих поседа.

Штрајк у Швајцарској пристао.

Штрајкашки Одбор је 1. новембра ноћу у 2 сата послао своје изасланике председнику државног савета са поруком, да је генерални штрајк обустављен на свима линијама.

Југославија са 13 милијона душа.

Из Љубљане јављају пештанским мађарским листовима, да су министарпредседник Пашић у име Србије, др. Корошец, др. Чингрија и др. Церјав у име југословенског народног већа потписали у Паризу један документ, којим се коначно осигурава постанак Југославије са становништвом од 13 милијона душа.

8-сатни радни дан у Берлину.

Берлински варошки је савет у својој седници од 1. новембра решио, да се од децембра месеца уваћа 8-сатни радни дан у свима варошким установама.

Вилсон долази у Европу.

Лондонским листовима јављају из Америке, да се председник Вилсон коначно одлучио да присуствује светској мировној конференцији и да ће током децембра доћи у Енглеску.

Ратни флота пред Цариградом.

Енглески адмиралитет јавља, да је ратна флота савезних држава прошла кроз Дарданеле и 1. новембра се појавила пред Цариградом, где се претходно и усидрила.

Штампарија „Слобода“ Нови Сад

СИТНИ ОГЛАСИ.

КУЋА на продају у Новом Саду Петефијева улица број 99. Извешће у Богдановој улици 9.
8 2—3

Број 30676.
адм. 1918.

ПОЗИВ
о плаћању порезе.

Доле потписани варошки сенат овим позива све оне, који до 16-ог о. м. нису уплатили у општинској главној књизи прописани и у смислу 26. §-а XI. зак. чл. од 1909. год. плативу порезу. да ову са припадцима заједно за 8 дана од објаве овога прогласа, то јест до 25. о. м. на варошкој благајни тим пре плате, јер ће се у противном случају против њих поступак оврхе покренути.

Сенат вароши Новога Сада, 16. новембра 1918.

Бела Профума с. р.
градоначелник.
10 1—1

Ђока Пушић
ћурчија
Нови Сад, Ћурчијска ул.
препоручује своје велико стовариште ћурчијске робе.
Послуга тачна.
Цене умерене.

Болничарке и раднице
нека се пријаве у Српској Матици код проф. Дра Милана Петровића.

САМОСТАЛАН ГОСПОДИН
ТРАЖИ
ГАЗДАРИЦУ,
која је потпуно поверљива, како би јој се могло поверити вођење целе куће. Обратити се треба на администрацију „Слободе“. 7 2—3

Важно!
Српско организовано радништво добија у трговини
ДУШАНА С. МОНАШЕВИЋА
Нови Сад, Ћурчијска улица,
сву мушку модну робу по сниженим ценама.

МЕЊАЧНИЦА
ЦЕНТРАЛНОГ КРЕДИТНОГ ЗАВОДА
У НОВОМ САДУ (ЛЕБАРСКА УЛИЦА)
ПРИМА ФРАНЦУСКИ, ГРЧКИ, ЕНГЛЕСКИ И ОСТАЛИ СТРАНИ НОВАЦ НА ИЗМЕНУ.
8 2—8

„Хигиеја“ парфимерија, козметика и стовариште фотографског прибора.

Исту радњу снабдео сам оријенталским парфимом, различитим светским специјалитетима за неговање и полепшавање лица, зуба, косе, руку, тела. У радњи имадем кремова, помаде, пудера, руменила, водице за уста, која одклањају неугодан задах покварених зуба и стомака, притом спречавају даље трулење зуба, водице против перута и опадања косе, водице против пега, гнојаница, гиница и бубуљица, исто тако и боје за косу, бркове и браду. Зејтина и брилантина за косу, сву опрему за маникирање и неговање руку и ноктију.

Поред овога снабдео сам стовариште тоалетним прибором као што су: четке за главу, зубе и хаљине, чешљеве итд. Касете за маникирање и изврсни парфими, исто тако боје за бојадисање одела, средства против мољаца и буба.

Препоручујем своје за данас лепо сортирано стовариште фотографских прибора.

Поред свих тешкоћа данашњих, држаћу се строго солидних цена и обећавам врло строгу, тачну послугу.

С одличним поштовањем
ЖИВОЈНОВИЋ КОСТА.
4. 2—x

ПРОМЕТНО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО У НОВОМЕ САДУ.

КО ЖЕЛИ ДА КУПИ ИЛИ ПРОДА И ТО: КУЋУ, ЗЕМЉУ, ТРГОВАЧКУ ИЛИ ЗАНАТЛИЈСКУ РАДЊУ, ТЕ МА КАКОВЕ ВРСТЕ РОБЕ И СИРОВИНУ, ДАЉЕ: КО ЖЕЛИ, ДА СВОЈУ УШТЕЋЕВИНУ, МАЊИ ИЛИ ВЕЋИ КАПИТАЛ ПРЕМА ДАНАШЊЕМ ВРЕМЕНУ НАЈБОЉЕ УКАМАТИ И ОСИГУРА, НЕКА СЕ ОБРАТИ НА
ПРОМЕТНО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО.

ЦЕНТРАЛА: НОВИ САД
МАРКОВИЋЕВА, ПРЕЋЕ ВИНКЛЕРОВА ПАЛАТА
ТЕЛЕФОН БРОЈ 297 И 311.
ФИЛИЈАЛЕ: СТАРИ ФУТОГ, ПЕТРОВАРАДИН, ТИТЕЛ.

ПИСМЕНА И УСМЕНА ОБАВЕШТЕЊА ДАЈЕМО СВАКОМЕ ДРАГОВОЉНО И БЕСПЛАТНО.
5, 2—

Ширите нашу штампу!